

AMERIKAANSKI SLOVENEC

American In Spirit; Foreign In Language Only
Best advertising medium to reach a quarter million
Slovenians in the United States. Rates on request

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo D. S. D.

Organ of the Best Element of Americanized Slov-
enians. It covers News and Contains Matters of
Special Importance to Them Not Found Elsewhere

ŠTEVILKA 41.

JOLIET, ILLINOIS, 16. APRILA 1918.

LETNIK XXVII.

Nemški napadi odbiti, pravi maršal Haig.

Bojevanje na zapadni fronti se nad-
ljuje, a je začasno po silnosti
odjenjalo.

AMERIČANI V LJUTIH BOJIH.

Odbili več nemških napadov na fronti
severozapadno od Toula.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Britanci izgubili Armentieres.

London, 11. apr. — Prodirajoč z ne-
znanjano besnотjo in vključ stra-
šnim izgubom je nemško vrhovno po-
veljstvo zavzelo Armentieres in pris-
ililo popolno preuredite britanskih li-
nij od Estairesa proti severu do hrbita
Messines - Wytschaete, južno od
Noyon.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Američani zaustavili Nemce.

Z ameriško armado na Francoskem,
10. apr. (Zakesnelo.) — Nemci so po-
skušali napad proti američkim post-
ojankam severozapadno od Toula navo-
no pred solnčnim vzhodom davi in so
bili popolnoma odbiti.

Dva nemška ujetnika sta povedala,
da je sovražnik nameraval napad z
oddelkom 800 mož, a da je bil zaustav-
ljen v svoji polni moči po učinkovitem
streljanju ameriškega topništva.

Američani niso izgubili nobenega u-
jetnika.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci močno pritiškajo.

London, 12. apr. — Maršal-Haigovo
poročilo iz glavnega stana na Franco-
skem pravi nocoj:

"Sovražnik je močno pritiškal ves
dan južno in jugozapadno od Bailleu-
la. Neprestane napade z veliko boj-
no močjo je podjemal v tem okrožju
in jih nadaljuje.

"Naše čete so bile potiskane nazaj
počasi in neprestanom bojevanju v po-
stojanke v sosednjih Bailleulske želez-
nice, kjer so zapletene v hud boj s so-
vražnikom."

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Berlinsko poročilo.

Berlin, prek Londona, 12. apr. — "Naše znakovite čete", pravi uradno
poročilo iz glavnega stana nocoj, "pro-

dirajo skozi široko Lyško planjavo
med Armentieresom in Mervillom."

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Sovražnik po številu močnejši.

London, 12. apr. — Nemci so danes
izsili svojo pot dalje v britanske li-
nije med Ypresom in La Bassee. Po
številu močnejše čete so s pritiskom
izsile svojo pot skozi široko zagozdo,
ki se razteza tako daleč zapadno, da
je ob njeni končini kraj Merville.

Pišček iz britanskega vojnega glav-
nega stana nocoj, pravi Reuterjev po-
rocevalec:

"Okoli 10. ure danes dopoldne so
Nemci podjeli strašen napad proti bel-
gijskemu kraju Hollebeke. Prodrali
so v množstvenih valovih, ki so bili po-
polnoma odbiti s strašno pogibeljo."

Dalje južno poročajo topniško boje-
vanje vzhodno od Amiensa. Francozi
tudi naznajajo mnogo streljanja z
velikimi topovi med Montdidierom in
Noyonom.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Skupaj prodri 12 milj.

Na svoji najdaljši točki, pri Mervilli,
je klin, ki je bil pogren v britan-
ski liniji, dvanaest milj oddaljen od
prvotne bojne linije.

Noben vojaški kritik ne poskuša pri-
krivati nevarnosti položaja. Nemci so
zdaj zmožni, ob strani zajeti Messi-
neški hrbet in Mount Kemmel, ki leži
severno od zagozde. Ti dve postoj-
anki so zavzeli Britanci pred meseci
na največje stroške.

Amiens in Arras v nevarnosti.

Še večja je nevarnost za britanske
postojanke južno in La Bassee, vše-
si važni opirališči Amiens in Arras.

Po svojih pridobitvah južno in vzhodno
od Amiensa in na fronti svojega
zadnjega uspeha utegnje Nemci sedaj
sedaj utegnje prisiliti Britance k izpraz-
nitvi vsega ozemlja med tem odse-
kom.

Nabrežne linije ogrožene.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Zavzetje Mervilla pomeni prodiranje
po planoti in bi v normalnih okoli-
ščinah ne bilo resno, toda proti se-
veru obdržujejo Britanci primeroma
ozek kos med svojo fronto in brezino,
ki obsegajo zelo važna železnična veži-
šča itd.

Zatorej je prodiranje tamkaj mnogo
resnejše, nego dvakrat dalje proti jugu.

Zatorej je prodiranje tamkaj mnogo
resnejše, nego dvakrat dalje proti jugu.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Haig zadržuje Hune.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

London, 13. apr. — Haigova linija
se je držala trdno danes na vseh naj-
važnejših postojankah v odsoku Mes-
sines-La Bassee. Sovražnik je bil spo-
soben nekajko napredovati za težko
cenou na zapadni končini svoje nove

London, 12. apr. — Maršal-Haigovo
poročilo iz glavnega stana na Franco-
skem pravi nocoj:

"Sovražnik je močno pritiškal ves
dan južno in jugozapadno od Bailleu-
la. Neprestane napade z veliko boj-
no močjo je podjemal v tem okrožju
in jih nadaljuje.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Zavzetje Mervilla pomeni prodiranje
po planoti in bi v normalnih okoli-
ščinah ne bilo resno, toda proti se-
veru obdržujejo Britanci primeroma
ozek kos med svojo fronto in brezino,
ki obsegajo zelo važna železnična veži-
šča itd.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci izgubili 93 zrakoplovov.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

London, 13. apr. — Dvanajstdeset
nemških zrakoplovov je bilo zbitih
v Flandriji, toda zavzel ni prav
ni višava, ki straži britanski krili.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

London, 13. apr. — Dvanajstdeset
nemških zrakoplovov je bilo zbitih
v Flandriji, toda zavzel ni prav
ni višava, ki straži britanski krili.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Haig zadržuje Hune.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

London, 13. apr. — Haigova linija
se je držala trdno danes na vseh naj-
važnejših postojankah v odsoku Mes-
sines-La Bassee. Sovražnik je bil spo-
soben nekajko napredovati za težko
cenou na zapadni končini svoje nove

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poročilu iz glavnega stana pod-
jele uspešen napad proti Američanom
severno od St. Michela. Nemci trdi-
jo, da so prizadeli težih izgub in ujeli
nekaj mož.

True translation filed with the post-
master at Joliet, Ill., on April 16, 1918,
as required by the act of October 6, 1917.

Nemci napadajo Američane.

Berlin, prek Londona, 14. apr. —
Nemške čete so po današnjem urad-
nem poroč

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. 1. 1899.

lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembni bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznajujo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselij.

Joliet, Ill., 15. apr. — Joliet je upravljen do narodne časti kot prvo mesto v Združenih Državah s prebivalstvom nad 25,000, ki je podpisalo svojo kvoto tretjega posojila svobode v enem samem dnevu. Vsled tega je to mesto upravljeno do častne zastave, katera se podeli mestu, ki se najbolj izkaže.

Članice Sv. Jožefa Slovenske Katoliške Enot (Unit) Rdečega Križa so se zbrale v sredno popoldne v domovanju svoje načelnice, gospo Anton Golobitish, 211 Jackson street, kjer so pletle in šivale za Rdeči Križ od 2. do 6. ure. V četrtek popoldne so delale v Adam Arcade shopu. Dekleta te slovenske enote Rdečega križa, 35 po številu, so v petek zvečer istotam izdelovalo ranocelinske obvezne. Načelnica ga. Golobitish pravi, da bi bilo željeti, aksi bi se več jolietskih Slovenskih dejansko pokazalo svoj patriotizem s tem, da se pridruži S. J. S. K. E. R. K.

Rojak-vojak Duller usmrten. Mornar Matthew John Duller, 1856 W. 23rd St., Chicago, Ill., je bil usmrten, ko se je mudil na dopustu na bresčini — tako je rečeno v seznamu izgub ameriške ekspedicijске armade, ki ga je izdal vojni department v Washingtonu, D. C., dne 11. aprila. Usmrteni mornar Duller je bil sin dobro znanega rojaka g. Louis Dullera iz Chicaga in član mladinskega oddelka K. S. K. J. Med vojake je šel lani kot radovolnjik v starost 15 let in nekaj mesecev. Potre starše dvigaj ponosa zavest, da je njih sin umrl v Stričevi službi.

— 156 vojaških novincev iz vojaško-nabornega okrožja Joliet in Will county bo v kratkem poklicanih v službo. Odšli bodo v Camp Dodge v dneh od 26. apr. do 1. maja.

— Slovaški bazar v slovaški župniji šoli je bil včeraj (v nedeljo) otvoren ob najsteviljnem udeležbi. Vrnil se bo vsak večer, razen petka, do prihodnje nedelje, ko bo zaključen.

— Priznalno pismo, G. Anton Nemanich ml., 1002½ N. Chicago St., je prejet od Liberty Loan Campaign Committee sledče priznalno pismo:

Dear Mr. Nemanich: — In behalf of the Joliet City Committee, allow me to express to you its sincere appreciation of your splendid cooperation in connection with the campaign for Joliet's quota of the Third Liberty Loan. To reach the mark the first

day of the campaign, and to the amount of \$1,091,000, speaks well for the financial condition of Joliet and still more so for the men who were active in the carrying on of the Campaign. It is the spirit of men such as you and the effective work that you do that makes possible the kind of success that Joliet can boast of in behalf of national campaigns. Again thanking you, I am, Very sincerely yours, E. H. Krueger, Secretary.

V slovenskem jeziku se to glasi:

Dragi g. Nemanich: — V imenu odbora mesta Jolieti mi dovolite, izraziti Vam njegovo iskreno priznanje na Vašem sijajnem sodelovanju v zvezki s kampanjo za jolietsko kvoto tretjega posojila svobode. Dosega cilja prvi dan kampanje in do zneska \$1,091,000 govorji dobro za finančno stanje Jolieti in še bolj tako za može, ki so bili delavnici v izvajanjem kampanje. Duh takih mož kot ste Vi in izdatno delo kot je Vaše omogoča vrsto uspehov, s katerimi se Joliet lahko ponaša v prid narodnim kampanjam. Zahvaljujoč Vas se enkrat, ostajam Vam prav vdan E. H. Krueger, tajnik.

— Na dopustu. G. Steve G. Vertin, izza dne 19. septembra 1917 v Stričevi Samovi vojaški službi, je prišel v petek domov na dopust in ostane tu do petka tega tedna, ko zopet nazaj odide v Camp Pike, Ark., kjer je nameščen pri Co. F. 346th Infantry. Njegovi starši, stanujoči v svoji hiši na 111 Indiana St., imajo največje veselje s svojim junaskim sinom v liki uniformi. Naš priatelj-vojak pravi, da ga je v začetku vojaške službe mučilo domotanje, ali to kmalu mine, ko človeka prešine vojaški duh. V kratkem menda odrine na Francosko. Na srečno svodenje!

— Ali ste že kupili Liberty bond tretjega posojila svobode?

— Rojak-salunar pogorel. V bližnji vasi Romeo, 12 milij severno od Jolieti, je v sredo popoldne hud požar ob močnem vetru razdeljal sedem lesnih poslopij, med njimi tudi znani salun, ki ga je lastoval naš rojak g. Peter Startz oziroma njegov sin, g. Joseph Startz, ki je obenem tamoznji župan in šerif. Zgorelo je do tal vse: salun, stanovanje, ledenična, garaza in skedenj. Zgorela je tudi R. Farrellova grocerija prodajalna s stanovanjem ravno čez cesto od Starčevega saluna. Skupna škoda je precenjena na \$20,000 in je deloma krita z zavarovalnino.

— "Chicken Joe" Campbell mora prebiti ostanek svojega življenja za zidovjem illinoiske državne kaznilnice v Chesteru zaradi umora gospo Odette B. Allen 20. jun. 1915. Obešen pa je ne bo. Smrtni kazen, katero je izreklo okrožno sodišče v vzdržalo illinoisko najvišje sodišče, je izpremenil v dosmrtni zapor guverner Frank O. Lowden.

— Obljubili smo zadnji še nekoliko podrobnosti o koncertu, ki se je vrnil v Sternovi dvorani predzadnjo nedeljo, pa moramo stvar zaradi pomanjkanja prostora zopet odložiti do prihodnjic.

— Ob prilikih ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7-passenger limousine-automobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Gilbert, Minn., 7. apr. 1918. — Spoznavo uredništvo Am. Slovenca! Vas prosimo za koticke za ta naš dopis. Vem, da rojaki prav radi prečitavajo dopise iz raznih slovenskih naselij. Veste, pri nas smo imeli prav lepo vreme meseca marca. Dne 7. aprila pa je bila Bela nedelja, pa smo dobili bel sneg, da je bilo vse tako lepo belo kakor cista bela lilija. — Kar se tiče delavskih razmer, so se zadosti po volji delavcem. Samo eno napako imajo, ker moramo eno uro prej biti na mestu dela. No, pa nič ne de, saj se bomo privadili, saj človek se vsega privadi na tem božjem svetu. Velika draginja pa je menda povsod, ali ne? (Največja je na Turškem, kjer stane hrib kruha \$5. Op. st.)

Kar se pa tiče napredka naše fare, pa mislimo, da nismo naradnji v ti stvari. Častiti duhovni oče nam je na Novo leto povedal izpred altarja tole: Odkar sem jaz važ župnik, smo dolga izplačali \$3,200.00 (reci tritočin dvesto dolarjev) in pa dve loti smo tudi kupili in plačali v lanskem letu 1917.

Naš dušni pastir Rev. Matija Bilban je sedaj pri nas tukaj dve leti. Če se pa nazaj oziroma v pretekla leta, kako so moža rojaki križali z obrekovanjem, ko je k nam prišel kot župnik. Ja, križal ga je še celo pokojni Narodni Vestnik in njegov urednik. Sedaj pa gilberški katoliški Slovenci poznamo hudojivo obrekovalcev. Na tem mestu vas rotimo: Dajte mi ime nazaj! Ali ne premislite, da je to največji greh, dobro ime ukrstiti, pa ga ne dati nazaj? Mož je pa postenjak, mi smo se prepričali sami, da je resnica, kar pišemo na tem mestu.

Iger nismo pritejali v prid fare, igrali smo le edino za cerkev. Drugo

smo pa vse po malih zneskih darovali za Boga in narod. Kar nam je g. župnik povedal, da imamo še dolga pri fari \$2,300, upamo z božjo pomočjo, da v dveh letih bomo čistti. Fara pa ne napreduje samo na gospodarskem polju, ampak tudi na duševnem polju. To se vidi pri nedeljskem duhovnem opravljanju in pri prejemaju sv. zakramentov, ko se polni miza angelska in v velikem številu zauživa kruh angelški. — Dobili smo tudi dva božja kipa: Jezusa v Božjem grobu in Jezusa od smrti vstalega. Velikonočno nedeljo pri 8. sv. maši smo obhajali Vstajenje. Ljudstvo je bilo toliko, kakor da bi bil narvečji cerkev shod. Iz tega sledi, da je še ljubezen do Jezusa v sreči človeških otrok. A žalibog, da je premnogo takih, ki so podobni Jezusu Iskariotu, ker samo dvakrat na leto pokleknejo pred Jezusom v hiši božji in pravijo "Zdrav budi, Učenik", a ko pa spet iz cerkve pridejo, ga pa preklinjajo pri delu v rudnikih in pravijo s sv. Petrom "Ne poznam tega Človeka". In vse to iz strahu pred grdinami, puhtimi socializmom. Ali ni res tako, človek moj? Vrzmio se na kolena pred Jezusom in vstanimo iz groba napuha, da tudi mi lahko zapojemo: Aleluja!

Pozdravljam vse čitalce Amer. Slovenca

Gilberški katoliški Slovenci.

Od nekod. — Hallo, g. urednik! Že dolgo časa se nisem nič oglašil, ali žalibog, da tudi danes nimam nič veselega poročati, ampak le žalostno novico; namreč, da je bleda smrt potegnila s svojo dolgo roko rojaka Ivan Kočevščarja, v Luzerne Mines, Pa. Pokojni je bil star 38 let; doma je bil iz Velike vasi, fara Leskovec pri Krškem na Dolnjem. V Ameriki je bival štiri leta in pol. V starem kraju zapušča ženo, štiri nepreskrbljene otročice ter priletno mamico, ako še kateri živi. Pokojni je pripadal društvu Zmaga št. 290 S. N. P. J. v Luzerne Mines, Pa. Obenem pa je bil tudi sodrug nekega kluba. Društvo mu je kupilo dva venca na krsto in sodrugi pa enega, ter so ga skupno spremili na pokopališče.

Kako je revez prišel v klub, je lahka uganka, ker pokojni se je toliko razumil na klub kot zajec na boben. Če pa je dobil sodruga v govorjenju sladkih besed, pa že še rad vriame vsem obljudbam, potem res lahko človeka rudečega storil, še bolj kot je v navadi. Nato, kaj bo kaš pa ti rekel na to? Da je menda res tako, kaj ne? Da je bil pokojni veren katoličan, je meni dobro znano, ker sv. se v šoli hlače trgal skupaj, in ko je prišel v Ameriko, je bil še tudi katoličan in naprej še tudi. Kakor sem čul, je bil sodrug kvodrčkov nekako le dva meseca. Ko pa je revez umrl, tedaj pa ni imel drugi nič opraviti z njim, kakor samo drugi r... garde. Torej šentajte, hitro je treba sklicati izvanredno sejo, da sklene, kakim potom se ga bode pokopali. Torej na sejo sodrugi vsi, akoravno članov ni, še lepše nam, se več glasov dobi.

Sejo otvoril brat predsednik, nakar brat tajnik stavi predlog, da bi se pokojnega sobrata oziroma sodruga pokopal civilnem potom, ker bi prišlo nekako bolj "cheap", kakor po katoličkih obredih. Torej roke kvišku, in tako je sklenjeno. Eden od navzočih sobratov pa vsejedno stavi besedo k predlogu, rekoč: "Sobratje, ako ga nameravate civilno pokopati, jaz odidem. Lahko noč."

Kakor sklenjeno, se je vrnil pogreb civilno.

Ko so se odbrala vse ceremonije, kar se tiče pogreba, seveda mora slediti tudi nagovor.

Ker ga pa predsednik, ali kdo je že bil, ni mogel ali sploh mogoče ni znal govoriti, zato da znamenje z roko, da njegovo mesto diktator nastopi, ki pa začne z rokami odbijati semintja, kakor da bi se bučelicam branil. Navsezadnje je pa še z rokami poploskal, kar ga je pa le podrogov nosnemalo. Poslušali so ga še dobro, ali žalibog, razumeli so ga slabko, ker ga ni Slovenec govoril, ampak Poljak. No, sem si mislil, navsezadnje nam bodo pa še Poljaki ob gomili diktirali. Tako smo se potem razšli, nekateri z žalostjo ter strahom v srcu, drugi zopet z zadovoljnostjo, da so svojo tekmo dobro izvršili, pa bašta.

Pozdrav vsem zavednim Slovenecem po širini Ameriki pošilja Kdo.

JUGOSLOVANSKI POKRET NA SLOVENSKEM.

(Dalje.)

Z zborovanja Napredne stranke.

(Slovenski Narod, 14. I.) "Včeraj se je vršil v Mestnem Domu v Ljubljani politični shod, katerega je sklical poslanec dr. Ravnhar.

Udeležili so se shoda volivci vseh razredov ljubljanskega prebivalstva, ki so z velikim zanimanjem poslušali govorilce in izrazili z manifestacijami svoje popolno soglašanje s politiko svojega državnega poslanca dr. Ravnharja in izvrševalnega odbora napredne (Liberalne) stranke. Shod je bil za sedanje razmere sijajno obiskan, udeležilo se ga je zlasti veliko število žen.

Dr. Ravnhar je začetkom zborovanja predlagal predsednikom zborna lju-

bljanskega podzupana dr. Trillerja, katerega izvolitev je navzoče občinstvo odobrilo z velikim odobravanjem. Dr. Triller je nagovril zborovalce s slednimi besedami:

Somisleniki! V imenu narodno-napredne stranke Vas najiskrenejše pozdravljam po dolgih štirih letih.

Nastopil je bil usodelnik 25. julij 1914 in tega dne je padla težka megla na slovensko zemljo. Cvet našega naroda je moral pod cesarske zastave, in kmalo se pile Sava in Drava v potokih našo kri, po širokih galiskih ravninah in v temnih Karpatih pa so se vrstile krsta za krsto v nepreglednih vrstah in preri v grobovi slovenskih mladičev. Na njih domovino pa je padla tedaj težka megla obustavljanja vseh državljanov pravic in svinčenega teža političnega preganja. Naši narodni sovražniki so se izkazali za denuncijante najnižje vrste.

Ko je stopila Italija v vojno, so se razmreje še bolj poostopele in poslabale. Na tisoč slovenskih družin je moral zapustiti dom in imeti žeržati v notranjosti dežele. Država pa je vrgla te najnesrečnejše med nesrečnimi večinoma v tuje kraje, v tabore, nezadostno opremljene, kjer se ni skrbelo, kakor bi bilo treba, kjer so roditelji trpeli neizmerno bedo, otroci pa umirili, kakor umira nežno cvetje pod strupeno slano. V istem času pa je bilo prete na Krasu in na Soči največ ravno te pregrše slovenske krvi.

Kot v zahvalo nam je dobra država vlast preko noči osnovala celo vrsto velikih šol pravega avstrijskega patriotsma — vojne sode, internate in konfinate!

Ali po teh temih, brezkončno dolgih časih je prišel rešilni dan 30. maja 1917. Kot zmagoslavno spomladansko solnce je prodila skozi temno potično meglo glasna, hrabra in sprotna beseda jugoslovanskega naroda, izgovorjena v dunajskem parlamentu, katerega otvoritev je izsilila volja naroda. Zgodovino v pomen te besede nam bo razložil danes naš poslanec. Predno mu dan besed, se spomnimo grobov naših ljudij in vseh onih, ki so trpeli kot gospod Franjo (namigavajo na roman Gospod Franjo od kapitana Maslja, ki je bil zaradi njega pregrazen in tudi umrl vsled tripljenja), ali ki še danes trpe radi našega imena. Naša skrb mora biti, da ne bo zastonj prelitla dragocena slovenska kri in jugoslovansko mučenstvo. Naj se z

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Ustanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD," "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
 II. podpredsednik.....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
 Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
 Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
 MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
 JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
 JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
 JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pensylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošiljejo na 1. porotnika.

Ribičeva hči.

Spevoigra v enem dejanju.—Spisal dr. I. Pregelj.

OSEBE:
 Neža, gruntarska hči, Jozova nevesta.
 Martin, star ribič,
 Jela, njegova hči,
 Joz, bogat grunatar,
 Peter, logarski pomočnik,
 Juri, berač,
 Katarina, Petrova mati,
 Marjana, Jozova tetka,
 Neža, gruntarska hči, Jozova nevesta.

Na desni ribičeva bajta z vrati in oknom. Na desno gozd, v ozadju perspektiva na majhen morski zaliv. Ob hiši pod oknom kllop.

Martin (sedi na klopi in krapo, pojde po melodiji "Pridi Gojenje").

Ribič sem star

v delu osivel,

mnog' sem vihar

težal doživel.

[Oh pa njo bo,

saj je prešlo.]

Da, da! Star si Martin in siv. In to je tudi res, doživel si marsikaj. Doživel! Pravijo, da, kdor pride reven na svet, tudi reven ostane. Bo že res. Reven, ko miš, ampak pošten. Ze mora biti tako, da Bog pomagaj. Enim je dal, drugim prodal, nikomur ni prav. Ze zopet tožim. Ali sem lačen? Ne!

Ali sem želen? Hehe, to je že malo bolj nerodno! Človek bi le rad skrnil kapljico vina, če bi ga imel. Saj to je.

Denarja določil, pa je že takoj, da ga tisti, ki ga ima, stiska. Martin ni bil nikoli lakomen. Bog ve, da ne. Tisti moj brat — Bog mu daj dobro — sraj res ne vem, če še živi, je vel po svetu. So rekli, da je obogatel.

Naj! Jaz pravim, kakor napravi Bog, Ni mi dal denarja, mi je pa dal hčer, da ji ni para. Eh, naša Jela!

Moja rajska bi je bila vesela. Sirota, kmalu dotrpela. (Zalosten.) Ampak, Jela, kakor namalana za nevesto. (Trpko.) Da, da, nevesta. Kdo noki bo jemal siroto, ribičev hčer! (Krepko.) Ampak, to rečem. Jaz sem bil siromak, Jela me bo, če me le ni Bog zapustil. Bogata bo. Saj zasuši odleti čas je že ko za zrelo jabolko, da odleti z očetovega drevesa v ženinovo narocje. (Čez hip.) Se mi zdi, da sam s seboj govorim, ko rajna Pušarica. (Zajte: Po "Al' me boj kaj rada imela".)

Hčerka mi je dozorela, rada bi moža imela.

Kaj bom, očka, jaz začel, kje li jih bom doto vzel?

Jela (pride, ko začne oče peti, iz hige in poje ž njim).

Hčerka res je dozorela, se možit, ne bo hotela.

Kaj bi očka naš začel, ko b' mu ženin hčerko vzel?

Očka! (Se mu dobrika.) Martin (briše oči). Vidiš jo! Kaj?

Martin (briše oči). Vidiš jo! Seveda. Te prete te.

Misliš, da jočem? Seveda. Te prete te.

Misliš! V oko in ravno v oko sil. (Hiti krapati mrežo.)

Jela. Očka, čemel se toliko trudi.

Stari ste, počivali bi lahko. In tudi lahko kaj delam. Saj samo počakujem.

Martin. Kdor je vajen dela, ni žal, če počiva. In pa star, pravil.

slohi ni treba, da misli, to dela žena. Mož samo plačuje. No, da! (Pojetja: Po "Škrjanček poje, žvrgoli".)

Saj me je zmotil pač sam vrag, da sem se ženil siromak. Oh, še bi vriskal, skakal, plesal, pil in pel, ko b' žene ne imel.

Me snubil je, ko med sladak, zdaj rad bi vrgel me čez prag, Bi dedec od gladu na cesti konec vzel,

ko b' žene ne imel!

Jela. Ljubi očka!

Martin. Poslušaj me, Jela, ne bo ti žal!

Jela. Očka, jaz ne smem!

Martin. Kako ne smem?

Jela. Če pa —

Martin. Dovolj. Kaj še treba dolgo govoriti. Ali si moja hči, ali nisi? In če si, ali misliš ubogati?

Jela. Očka, lepo vas prosim —

Martin. Nič, nič. Jozo boš vzela.

Jela (zajope).

Martin. No, da! Še solza je treba. (Zapojeta: Po "Pridi Gorenj".)

Ženske solze, kadar tečejo, revčki možje, skrit naj se grejo. [: Ženske solze, meni smrde. :] Ženske solze, kadar tečejo vsako srce moško odprejo. [: Ženske solze, krotite može. :]

Martin. Obrisi se no, že. Kaj si hotela reči. Povej no!

Jela. Če pa Joz ne maram.

Martin. In zakaj ga ne maram?

Ker je trapast?

Jela. Ne!

Martin. Ker je gluhi?

Jela. Nel.

Martin. Ker jeclja?

Jela. Nel.

Martin. Ker pljuje, ko govorii?

Jela. Nel.

Martin. Ker ni lep?

Jela. Ne!

Martin. I, pa zato, ker je Joz, ravno Joz.

Jela. Skoro da! Očka!

Martin. Aha, zato ker je Joz in —

Jela. Ker ni —

Martin. Janez?

Jela. Ne!

Martin. Juri?

Jela. Ne!

Martin. Miha?

Jela. Ne!

Martin. Bog pomagaj, ali bom izmolil cele litanije? Ker ni Peter ali Pavel?

Jela. Da, da, očka. Zato, ker ni Peter, logar Peter.

Martin (jezno). Zato, ker ni Peter, tako, tako! Punče, iz te mokre ne bo žgancev, in če bodo, jaz jih ne bom jedel.

Jela. Kaj vam je vendar storil?

Martin. Ali ni dober in pošten fant?

In službo ima in povisan bo kmalu,

Martin (jezno). Kaj to meni mar! Jaz pravim: Vzem kogar hočeš, tegata pa ne boš. Jaz pravim: ne!

Jela (joče). Taki ste, očka! A jaz hočem vedeti, zakaj ga ne morete.

Zakaj?

Martin. Financarskega sina pa ne.

Kaj ti veš, kdo je bil njegov oče?

Ali hočes vedeti? Hočes vedeti, kakšen je bil tisti črni hudi?

Je ni zaspal burje, da si le poškilil čez mejo, že te je imel in te naznalin, da si tihotapec.

No, pa so ga izplačali — Bog mu daj nebesa — ampak financarskega sina ne!

Jela. Petrov oče je vestno opravljal službo in tisti, ki ga je, je bil tat, tihotapec in morilec.

Martin. Tvoj stric je bil, moja ljuba. In zdaj veš. Delaj, kar hočes,

ali k meni se ne vrčaj. (Pojetja: Po "Rozic ne bom trgal.")

Martin. Hčerko sem si bil vzgojil,

pa mi vrag jo presleplil,

jo omamil mi z lažmi,

gre, očeta zapusti.

Jela. Kako naj ga vzameš, če pa ne mara zame.

Martin. Ta je bosa, kakor tisti močni mojega patrona. Te ne mara?

Sline mu tečejo, če se le zmisli nate.

To grdo napak ima res, da pljuje, kadar govorii.

Pa, kaj bo to! Da je le bogat.

Kaj de, če je človek sit in sli-

Martin. O, gospod Joza! Kako ste lepo rdeči, posebno v nos, gospod Joz.

Jela. Ssapa lhuda, ssapa. Pa vr-

oce, vröče. (Si briše pot in gleda Je-

Martin. Klan — Klan — jam sse gggo —

Jela. Očka. Prav rada vas poslu-

šam. Pa mislim, da je treba za zakon

Izbuzi. In jaz Joze ne ljubim.

Martin (jo oporna). Ne ljubim,

ne ljubim! Tako govorii, kakor kaka klaprska pesem.

Jela. Očka!

Martin. Jaz pa pravim: Vzem

Joz! Gospa boš. V kočiji se boš vo-

zila, cekine bo štela, vino boš pila, pa

pse boš redila, male in velike — fui

tajksel — pa dobro se ti bo godilo in

tudi na očeta ne boš pozabila. Pomisli,

Jela, na očeta! Kako dobro bo twoje-

mu očetu. Je že res, malo bolj revnih

na duhu je Joz. Zato boš ti tu. Mož

Martin (nagni steklenico). To pa

Jela. Pipipi — pipipi — pikolit.

Martin (se obližne). Tako je treba

Jela. Pipipi — pipipi — pikolit.

Martin (se obližne). Tako je treba

Jela. Pipipi — pipipi — pikolit.

Martin (se obližne). Tako je treba

Jela. Pipipi — pipipi — pikolit.

Martin (se obližne). Tako je treba

Jela. Pipipi — pipipi — pikolit.

Pod svobodnim solncem

Povest davnih dedov

SPISAL F. S. FINŽGAR

(Dalje.)

TRETJE POGLAVJE.

Tisti dan po daritvi je Svarun učal, da počivajo vsi vojniki. Zaklali je velel pitanih volov in celo čedovac, da so se gostili in praznovali. Iz gradišča je privreda Ljubinica veselih devok, ki so vojnikom stregle, jim točile medu v roženice in kozarce ter prepevale v rajale ves ljubi dan v velikem veselju.

Sredi taborišča je sedel na hrastovem hladu godec Radovan. Povod je bil poznan, doma nikjer. Potoval je od roda do roda Slovenov, bil na planino in pel junaške pesmi, zlagal prirodne in pripovedoval vesele zgodbe. Do Baltiškega morja je prišel, prezinil že trikrat v Bizanciu in sedaj ga je vedla pot zopet v Bizanc. Zvezdel je namreč po trgovcih, ki so prisli k Hunom po krvnu in konje, da se pravljiva Carigrad to zimo na velike veselice. In ob takih časih je vrelo barbarov v Bizanc v vseh krajev. Bili so to postopata, kruha in radosti lačnih ljudjev, ki so dobro vedeli, da so bogatim gospodom potrebeni. Treba je bilo razkrivati njih slavo po ulicah, vpiti v cirkus, delati javno mnenje po bezincih in predmetninih gnezdzih. Zato so tudi živelji kakor ptice, katerim iz visokega okna potresa bogata roka obojnega zrna.

Radovan je sedel torej sredi taborišča in udarjal na veselle strune. Zavij je bil v dolgo haljo in čez ledja prevezan z belim konopecem. Še nikoli ni stisnil njegovih ledij jermen, da bi obesil nanj meč. Njegovo bogastvo je bila plunka, pa tudi njegovo orožje. Hvalil se je, da so ga že ujeli Bizantinci in ga zaprli, misleč, da je vohun. Celo cesar Upravra se je zanj zanimal in ga dal privesti predse.

"S plunko sem prišel," je pripovedoval, "pred Upravro. Povem vam, da Perun ni lepič od tega cesarja. Zavilečalo se mi je, ko sem stopil preden, in zvrstelo, kakor bi napol pijan pogledal v sonce. Pa je rekel cesar:

"Za koga vohuniš? Odkod je tvoj rod?"

"Pošten sem in pravičen in na Krista verujem!"

Mladci so se mu zasmajali.

"Na Krista verujem, sem rekel in sem se prekrstil."

"Tvoj rod, tvoj rod?" je zahteval Upravra.

"Sloven sem, mitoljuben in ponjen!"

"Sloven! Torej vohun onih barbarov, ki plenijo po naši zemlji."

"Nisem, pri Kristu, da nisem tisti Sloven. Od severnega morja sem jaz doma, godem na plunko, tolažim ljunipo svetu. — Še nikoli ni prijela za meč moja roka."

"Udari na plunko!"

In sem udaril. Upravdi se je raztalo in razlezlo srce kakor kostrunova maščoba na raznju. Pa mi je rekel: "Pošten si, kakor so poštene tvoje strune. Pojdji svojo pot!"

"Sel sem. Ali sem zvedel, da je slišala mojo plunko sama Teodora, carica, ki je takrat skrivala odgrnala zagnjalo in pogledala name. Samo pri sebi je rekla: Kako lep človek ta Radovan!"

Ponosno je pogledal po devojkah, ki so stale krog njega. Ali te so se mu glasno zasmajale, Radovan je pa udaril na strune, in započelo so veseli raj.

Ko je nehalo gostovanje, je drugo jutro Svarun razposlal spretne mladežnice na ogledi. Naročil jim je, da se na večer vrnejo in povede, kje bi se sledila Hilbudijeva vojska. Prepirčen je bil, da Bizantinec Donava prekoraci pred zimo, da si nabere plena za ostrog. Zato je sklenil, da pozve za njegov pohod in ga zgrabi potem iz zasede. Naročil je vsem, da pobrusijo sekire, priostre kopja in meče. Streleci so se moralni vaditi ves dan, da so prožili strelice na buče, ki so jih poteknili na kole.

Med mladci, ki so šli pozvedovat, je bil tudi najmlajši in edini še živi Svarunov sin Iztok. Nerad mu je dovolil oče. Slednjici se je vdal, ali moral si je izbrati še tri tovariše. Vsi drugi so odšli po dolinah, gozdih in planjanah peš. Samo Iztok je tovarniški so zasedli iskre konjice. Imeli so nalog, da prodro najdalje proti jugu, naravnost proti Donavi, kjer so vedeli, da je Hilbudijev tabor.

Kolikokrat je odjezdil mladi Iztok nad divjega neresca, kajkratek se je plazil sam za medvedom, mnogokrat je zapihal ris nad njegovo glavo, ko je ležal opoldne pri čedi ovac — ali še nikoli mu ni utripano srce tako kakor danes. Prvkrat v bojni službi. Ni mu rad dovolil Svarun; ko mu je pa dovolil, mu je poveril najvažnejšo službo, odkazal mu je pot naravnost proti gnezdu sovraga.

Ljubinica je izgubila že devet bratov — bala se je za Iztoka, ali bila je

če ga dobe. Dobro, da je trava upognjena, da ne zapazijo zlepja njegove sledu. Legel je na trebuh in se kakor kača plazil po tleh proti gostemu robidovju. Veliko, nizko grmovje je ležalo sredi step, kakor zaplata. Zaril se je po vseh štirih v sredo grmovju. Do tja s konjem ne pride nihče.

Srce mu je tolko hrepelenja in čakanja. Zamislil se je že, da morda ugledajo njegovo sled, da razjahajo in ga poštejo v skrivališču. Segel je po nož za pas in natančno preudaril, kako plane nad prvega in mu zarine rezilo v goltanec — druga dva se preplašita — v tem pa bo on že pri konjih, enega zasede v skoku in odvihra preko step. Tako se je vživil v to misel, da je vzbuknil hrbot bratovemu konju in stopila na okope, ko je Iztok odhajal.

Mladenci so jezdili počasi skozi šotor. Ko so prijezdili mimo zadnje gruče borcev, tedaj so prhnili konji, in kakor bi se štirji črni vrani spustili v prostrano polje, so planili jezdcev v daljavo, in kmalu so se izgubili štiri črne lise in čisto izginile v rijavih bilki visoke trave.

Iztok je jezdil divje. Hrepelenje ga je tiralo in drzen je bil, da bi bil planil skokoma pred samega Hilbuda, pomolil mu pest v lice ter zakričal: Stremo te! Prvkrat je čutil bojni pas krogledi, prvkrat ni iskal njegovo oko zverjavi, ampak hlepelo, da zagleda blesteče šleme Bizantincev. Burno je plulo srce v prsih, čutil je mogočno silo v rokah, da je tupatam stisnil povode tako trdo, da je zapihal konj, ukrivil vrat in se gnal v divjem skoku po dolini. Zdelo se mu je, da je tako prijazno, tako polno svobode še ni nikoli sijalo solnce. Ali to svobodno solnce bi rad zasenčil Hilbudi, kršečnik, njemu in njegovemu rodu, ki je prosto gonil čede po daljnih stepah, ki je svoboden iskal plena, koder je hotel. Trdno se je nadejal, da mladež, katere so popelje v boj, pomandrajo Bizantinec in preženejo temni oblak, ki se je obesil pred jasno solnce njejovih dedov.

Konji so se vznojili, solnce je stalo visoko. Majhen potok, ob katerem so jahali, se je izhl iz soteske, ki je bila porasta z gostim gozdom. Pred Iztokom se je širila dolga planota, po kateri se je upogibala trudna jesenska travna.

Pridržal je konja in počakal spremljavevec.

"Razjahati moramo! Če jezdimo po tej planoti, zapazijo nas lahko bizantinski ogledi. Potem je vse izgubljeno... Zato odvedemo konje v gozd, tam jih eden strazi in napase, drugi trije se pa prerijemo po travi in grmovju do onega grička, ki se dviga iznad planote. Moj oče mi je rekel, da se od tam vidi Donava in onkrat reke Hilbudijske ostroge." — Iztok se ni gajnil, dokler niso izginili v gošču.

Lahko bi pozval sedaj tovariša, da se vrnejo do konj in gredo naglo domov povedati, da bizantinska vojska ni glede. Toda Iztoka je gnalo naprej.

Morda za onim hribom tabori Hilbudi! Preštel bo njegove vrste — vrnil se in naznanil važno vest o vojski.

Vil se je kakor mačka in gnal dalje po največji travni, se skrival za grminčevje, se plazil po vseh štirih, pa zopet ležal, kadar je bil dosti v zavetju.

Solnce je tonilo, ko je stal pred gricem — zmucen in truden, da se mu tresti mišice na stegnih.

Ce sti tovariša prisla?

Zaskovikal je.

Oglasilo se je prav blizu na desni in lev isto skovikanje.

V kratkem jih je združila temna loza. Plezali so brezsilno po strimi stebru in, preden je že izginilo solnce, so bili vrhu grica. Poslušajo. Vse tiho. Nekaj pticev se je splašilo z veji, daleč nekje je zakruncal divji prašič.

Vležejo se na zemljo in nastavijo uho na prst.

"Topot! Topot! Kopita!"

Vsi hkrati so to izgovorili.

Iztok se dvigne in spleza na drevo.

"Donava!"

Vzkljnik je skoro glasno.

Pred seboj je videl prostrano ravno. Oklepal jo je v solnču žareč kvir — široka reka. Tam za tem ognjenim okvirom, prav na mestu, kjer je ležala čez vodo dolga potegnjena črna proga — most — se je dvigal iz temne lise dim.

"Tabor vidim!"

Tovariša sta se razvesila; kakor divja mačka sta se oglasila in začudila.

Iztok se je oziral, odkod klopotanje kopit. Še enkrat so se vneli solnčni žarki in žareča ploskev je izginila.

Prav takrat je tudi Iztok zapazil trofeje luč, ki so se bližale hribu. V silnem skoku so se vračali jezdci-pozvedovalci — in drevili krog hriba v ravni, da cim prej dospo v tabor.

Iztok se je vesel in srečen splažil z drevesa.

"Ce so konjiki ovohali naše gradische?"

"Strašno tirajo konje! Važna poročila neso. Vrnimo se!"

"Počakajmo še in odpocijmo se nekoliko! Mesec vzdide, Rado nam privede naproti konje — morda še kaj čudimo in vidimo."

Mladci so legli na mah, ugriznili v kose ovčjega sira, si poiskali sladkih korenin in govorili tihu junaške besede.

Mrak je legal hipoma na zemljo. Na vzhodu se je že dvigal mesec, še ves bled. Njegovo prepalo lice se je še bilo solnčnih žarkov, ki so po nebu v rdečih planenih jemali slovo. Topot konj je že zdavnaj območnil.

"Pojdimo! Vrnimo se! Svarun je načel, da se vrnemo vsi z nočjo," sta siliha mladci.

Iztok pa ni hotel. Z mladeničko svoje glavnostjo se je veselil, da zapoveduje — prvkrat v življenju. Zato se ni zmernil za očetovo naročilo. Hrepelen je po slavi in še važnejši novic bi rad prinesel Slovenom v tabor.

"Ne gremo še! Ce pride kmalu Rado s konji, počakate me, jaz pa pojezdim za onimi tremi prav do mosta."

Tovariša sta osupnila.

"Pomisl, Bizantinec straži most! Uramejo te..."

Iztok se je zasmajal naglas, da sta se tovariša plašno ozrla naokrog.

"Morana naj ti prizanesel! Iztok, ne tvegal! Strigaj naj popihne in zanesi

tvoj preširni šmeh Hilbudiju na uho! Besi naj dvigne volkodlake v šumi, pa naj zaskočijo pot in nas zvodi!

Tovariš, ki je tako govoril, je segel nehote z roko za vrat, kamor mu je obesila mati tri mogočne neresceve češkane, da ga čuvajo pred uroki in besi.

Iztok se je prevabil vznak in na licu je obsevila medla mesečina smeh — poln dvoma. "Morana — besi — volkodaki" — so šepetale ustnice. Da bi mu ti mogli škodovati? Vera očetov... pa vendar... Zakaj se jih ne boji Hilbudi?... Oči je zaklopil, na celo si je položil sklenjene roke in molil v zrcalih vzdihom k Svetovitom, nai ga potolaži on, ki hkrati zre na vse štiri vetrove, ki vidi v temni noči, ki gleda v jasno solnce, pa se mu ne sklikl oči...

"Tra-tra-tra!"

Vsi trije planje kvíšku.

Vnovič: "Tri-tri-tri..."

Oddalec se so čule trombe.

Iztok je bil v trenotku vrhu drevesa. Napenjal je sokolje oči, zapičil jih je v črno liso za Donavo, kjer je prej videl dim. Luna je razzilara okolicno.

Zazrl je v motni luči, da se iz onega vzdihenega prostora spletijo svetlišča lučke. Vedno več — proti reki se zibljejo —

"Hilbudi prihaja z vojsko!"

(Dalje prih.)

DRAGINJA

na vseh tiskarskih potrebščinah je silna odkar je nastala vojna. Nekatere stvari stanejo po dva do tri in petkrat več, kakor pred vojno.

Naj bi to enj, naročniki upoštevali in poslali naročino točno, ker drugače ni mogoče lista jim posiljati. Seveda so naročniki vredni zaupanja, a to ne plača stroškov; treba je torej, da vsa poslige naročino čimprej mogoče ali vsaj ko prejme tozadne opomin, ker takrat je zadnji čas.

ZNIŽAJTE CENE ŽIVIL!

Tajni način — čudež moderne kemistrije. Sladkor 20krat sladkej, 20 unc na 20 funtov cukra. Posljite 25c v sredru in 15c v znamkah, da vam pošljemo sempel s katerim osladite več kave kot s 20 funti cukra.

JOHN RICKVICH,
Adv. B. 401, Auburn, Wash.

ANTON STRAŽIŠNIK,

1219 Summit Street, Joliet, Illinois
Karpenter in Kontraktor.

Stavim in popravljam hiše in druga poslopnja. Predno oddate kontrakt ali delo, vprašajte za moje cene. Vse delo jamicim.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotov v mesnicu!

Iztok se dvigne in spleza na drevo.

"Vzkljnik je skoro glasno.

Pred seboj je videl prostrano ravno. Oklepal jo je v solnču žareč kvir — široka reka. Tam za tem ognjenim okvirom, prav na mestu, kjer je ležala čez vodo dolga potegnjena črna proga — most — se je dvigal iz temne lise dim.

"Tabor vidim!"

Tovariša sta se razvesila; kakor divja mačka sta se oglasila in začudila.

Iztok